

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXIV. — Wydana i rozesłana dnia 17. lipca 1908.

Treść: № 137. Rozporządzenie, dotyczące wprowadzenia teoretycznych egzaminów państwowych dla wydziału zawodowego techniki kultury w c. k. niemieckiej Akademii technicznej w Pradze.

137.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświaty w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa i Ministerstwem spraw wewnętrznych z dnia 27. czerwca 1908.,

dotyczące wprowadzenia teoretycznych egzaminów państwowych dla wydziału zawodowego techniki kultury w c. k. niemieckiej Akademii technicznej w Pradze.

Na podstawie Najwyższego upoważnienia wydaje się następujące postanowienia:

§ 1.

Celem przekonania się o osiągnięciu naukowego wykształcenia w technice kultury na c. k. niemieckiej Akademii technicznej w Pradze lub innej równorzędnej akademii odbywać się będą egzamina państwowe, a mianowicie: egzamin pierwszy czyli ogólny z nauk zasadniczych i egzamin drugi czyli zawodowy z przedmiotów, należących specjalnie do studium techniki kultury.

I. Pierwszy egzamin państwowy.

§ 2.

Przedmiot egzaminu.

Do przedmiotów pierwszego (ogólnego) egzaminu państwowego należą: matematyka, geometria wykreslna, fizyka, mechanika, klimatologia i nauka o ziemi.

§ 3.

Warunki dopuszczenia.

Prośbę o dopuszczenie do pierwszego egzaminu państwowego winien kandydat wnieść pisemnie do przełożonego wydziału zawodowego techniki kultury (dziekana), przedkładając potrzebne dokumenty.

Potrzebnymi dokumentami są:

1. Świadectwo dojrzałości lub dokument zastępujący je;

2. świadectwo wpisu;

3. książeczka legitymacyjna, względnie dowód, że kandydat był zapisany na niemieckiej Akademii technicznej w Pradze lub na innej akademii równorzędnej przynajmniej przez cztery półrocza jako słuchacz zwyczajny i że uczęszczał na wszystkie przedmioty, przychodzące przy pierwszym egzaminie państwowym;

4. świadectwa z co najmniej dostatecznym postępem z nauki o produkcji roślin, geologii, encyklopedii, chemii technicznej, nauki gospodarstwa społecznego i rysunków technicznych;

5. dowód, iż w czasie odbywania czterech półroczy nie miała miejsca kumulacja z czynną służbą wojskową.

Ponadto musi się przedłożyć prace graficzne i inne prace, przepisane planem nauk w formie odpowiednio uwierzytelnionej, względnie musi się udowodnić ich wykonanie.

Wszystkie te dokumenty złożyć należy z reguły w pierwopisach, a wyjątkowo tylko w wierzytelnym odpisie; komisya musi je mieć przed sobą w czasie odbywania egzaminu.

Na żądanie przełożonego szkoły zawodowej (dziekana) należy do dokumentów nie sporządzonych w języku wykładowym akademii dołączyć uwierzytelnione tłumaczenie.

§ 4.

Przełożony szkoły zawodowej (dziekan) winien zbadać prośbę wraz z załącznikami i zezwolić sam na przypuszczenie do egzaminu w drodze krótkiego zawiadomienia, jeżeli pod tym względem nie zachodzą przeszkody.

§ 5.

W razie istnienia pomniejszych przeszkód, które kandydat może natychmiast uchylić, należy udzielić temuż odpowiednich wskazówek; w wypadkach wątpliwych rozstrzyga grono profesorów.

Przeciw odmówieniu przypuszczenia do pierwszego egzaminu państwowego służy rekurs do Ministra oświaty, z wyjątkiem wypadku, o którym mowa w § 10.

§ 6.

Komisya egzaminacyjna.

Przy pierwszym (ogólnym) egzaminie państwowym występują w charakterze zwyczajnych egzaminatorów profesorowie a w miarę potrzeby także docenci i suplenci tych przedmiotów, wykładanych na wydziale zawodowym techniki kultury, z których ma się zadawać pytania.

Kierownictwo przy egzaminie tym należy do przełożonego (dziekana) wydziału zawodowego techniki kultury, a w razie przeszkód, dotyczących jego osoby, do jego poprzednika w urzędzie (prodziekana). W razie przeszkód, zachodzących co do obu, winien najstarszy w służbie z pośród obecnych członków komisji egzaminacyjnej objąć kierownictwo egzaminu.

Przewodniczący jako taki ma prawo, lecz nie obowiązek, zadawania kandydatowi pytań z każdego przedmiotu. Jeżeli dla tego samego przedmiotu ustanowiono dwóch lub więcej egzaminatorów, natenczas zmieniają się oni przy egzaminach w ten sposób, iż zawsze tylko jeden z nich pyta z poszczególnego przedmiotu i to z całego zakresu tego przedmiotu.

§ 7.

W miarę potrzeby ustanawia Minister oświaty na podstawie wniosku, przedstawionego przez grono profesorów z własnej inicjatywy lub wskutek polecenia ministeryalnego, egzaminatorów nadzwyczajnych, którzy zmieniają się przy egzaminach z egzaminatorami zwyczajnymi.

§ 8.

Minister oświaty może wydelegować do egzaminów komisarzy rządowych, którym służy prawo stawiania pytań.

§ 9.

Przełożeni szkół zawodowych (dziekani) oceniają wspólnie według ilości rozporządzalnych egzaminatorów, czy wystarczy utworzenie jednej komisji

egzaminacyjnej, czy też należy utworzyć dwie lub więcej specjalnych komisji pytających równocześnie, ewentualnie także czy należy ustanowić egzaminatorów nadzwyczajnych.

W tym ostatnim wypadku składają oni sprawozdanie gronu profesorów celem przedłożenia wniosku Ministrowi oświaty.

Przełożeni szkół zawodowych (dziekani) porozumiewają się co do ilości dni przeznaczonych na egzamina i zaznaczają w spisie imiennym kandydatów dzień, w którym każdy z nich ma się do egzaminu zgłosić, a jeżeli urzęduje dwie lub więcej specjalnych komisji, także numer komisji, przed którą należy się stawić.

Winni oni następnie postarać się o przybicie spisu na tablicy zawiadomień tudzież o wskazane w danym razie ogłoszenie go w salach wykładowych.

§ 10.

Czas składania egzaminów.

Pierwszy (ogólny) egzamin państwowy należy z reguły składać z końcem czwartego lub w ciągu piątego półrocza.

Jako zwyczajny termin składania tego egzaminu wyznacza się ostatnie tygodnie półrocza letniego (termin lipcowy) i pierwsze tygodnie półrocza zimowego (termin październikowy), zaś jako termin nadzwyczajny ostatni tydzień półrocza zimowego (termin lutowy).

Do egzaminu w terminie nadzwyczajnym można z reguły dopuścić tych tylko kandydatów, których reprobowano przy egzaminie składanym w terminie lipcowym lub październikowym, a którym nie zakresłono przytem dłuższego terminu do powtórzenia egzaminu.

Innego kandydata dopuści się do egzaminu w terminie nadzwyczajnym wyjątkowo jedynie wówczas, jeżeli tenże zdoła wykazać w sposób, uchylający wszelką wątpliwość, iż nie mógł składać egzaminu w terminie zwyczajnym z powodu niezawinionych i nieuchronnych przeszkód. Jeżeli przeszkoda polegała na chorobie kandydata, natenczas świadectwo choroby musi być w każdym wypadku potwierdzone przez lekarza urzędowego. Ale nawet takie świadectwo lekarskie nie nadaje jeszcze bezwarunkowego prawa do dopuszczenia do egzaminu w terminie nadzwyczajnym.

Na takie wyjątkowe dopuszczenie w terminie nadzwyczajnym może jednak zezwolić tylko Minister oświaty na podstawie wniosku postawionego przez grono profesorów po zniesieniu się z przełożonym wydziału zawodowego techniki kultury.

Jeżeli oba te czynniki, wymienione na ostatku, oświadczają się zgodnie przeciw dopuszczeniu, natenczas grono profesorów odmawia prośbie kandydata a przeciw rozstrzygnięciu temu nie służy zażalenie.

Termin do powtórzenia ogólnego egzaminu państwowego, który się nie powiódł, ma oznaczyć komisya egzaminacyjna. Jako termin taki można ustanowić albo jeden z obu najbliższych terminów zwyczajnych albo najbliższy termin nadzwyczajny.

§ 11.

Każdy kandydat winien w wyznaczonym mu dniu zgłosić się wczas do egzaminu. W razie niezgłoszenia się ponosi on wynikające stąd niekorzyści.

§ 12.

Zamiana dni egzaminu pomiędzy dwoma lub więcej kandydatami dopuszczalna jest tylko za zezwoleniem przewodniczącego (dziekana), i to w razie istnienia komisji specjalnych jedynie pod warunkiem, iż wskutek zamiany nie zmieni się komisya wyznaczona z góry dla kandydatów.

§ 13.

Termin zgłoszenia się.

Do ogólnych egzaminów państwowych, mających się odbyć w terminie lipcowym, należy się zgłaszać w czasie od 15. do 30. czerwca, zaś do egzaminów w terminie październikowym w czasie od 1. do 8. października.

Kandydaci, którzy z powodu przeszkód nie mogli składać egzaminu w terminie październikowym i chcą go złożyć w terminie nadzwyczajnym (§ 10.), winni wnieść podania do końca listopada. Kandydaci, których reprobowano przy egzaminie państwowym, winni wnieść podania o dopuszczenie do powtórzenia egzaminu najpóźniej na trzy tygodnie przed terminem wyznaczonym do powtarzań.

§ 14.

Przebieg egzaminu.

Przy pierwszym egzaminie państwowym winna komisya uwolnić tych kandydatów, którzy mogą wykazać się odnośnymi świadectwami postępu, od egzaminu z tych przedmiotów, z których oni złożyli egzamina szczególne jako zwyczajni słuchacze niemieckiej Akademii technicznej w Pradze lub innej równorzędnej akademii z postępowaniem co najmniej dobrym. Jeżeli kandydat może wykazać takimi świadectwami postępu co najmniej dobry wynik z wszystkich przedmiotów, wchodzących w skład pierwszego egzaminu państwowego, natenczas odpada składanie pierwszego egzaminu państwowego, a kandydatowi należy wystawić świadectwo z tego egzaminu (§ 19.).

§ 15.

Egzamina z poszczególnych przedmiotów odbywają się ustnie, a stosownie do przedmiotu także pisemnie (graficznie) pod nadzorem. Przy składaniu egzaminów pisemnych (graficznych) ma komisya egzaminacyjna prawo, uwzględnić w odpowiedni sposób przedłożone wypracowania z czasu nauki, przestrzegając należytych ostrożności dla zapobieżenia podsunięciu.

Przewodniczący i większość egzaminatorów winna być obecną przez cały czas trwania egzaminów ustnych.

Nigdy nie powinno się pytać równocześnie więcej jak dwóch kandydatów.

Czas trwania egzaminu ustnego z jednego przedmiotu nie może w żadnym razie wynosić więcej jak godzinę.

§ 16.

Egzamina ustne odbywają się publicznie.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnych winni poczynić wszystkie potrzebne zarządzenia, aby zapobiedz wszelkiemu zaburzeniu spokoju i porządku, któreby uchybiało powadze i doniosłości aktu egzaminacyjnego lub mogło zamącić równowagę albo spokojny sąd kandydatów. Winni oni wydalić tych, którzy zaburzają spokój lub zarządzić według okoliczności zupełne opróżnienie sali egzaminacyjnej a mogą w razie potrzeby także znieść jawność egzaminu.

§ 17.

Przy naradzie i głosowaniu komisji nad wynikami odbytego egzaminu wykluczona jest jawność.

Komisya winna najpierw zdecydować po wysłuchaniu oświadczeń poszczególnych egzaminatorów, czy kandydat zdał egzamin z poszczególnych przedmiotów egzaminu, przyczem uwzględnić należy także odpowiedzi na pytania zadane mu ewentualnie przez przewodniczącego lub komisarza rządowego i wziąć pod rozwagę noty osobnych świadectw, w danym razie przedłożonych.

Stwierdzony w ten sposób wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów należy określić notami „celująco“, „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“ lub „niedostatecznie“ i wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego. Protokół ten winien nadto obejmować: rodowód kandydata, wymienienie jego studyów poprzednich, dzień egzaminu, noty postępu w świadectwach (§ 3., punkt 4.) wymaganych celem dopuszczenia do egzaminu państwowego, tudzież noty postępu, uzyskane przy osobnych egzaminach z tych przedmiotów, od których zdawania uwolniono kandydata przy egzaminie państwowym (§ 14.).

Jeżeli kandydat zdał egzamin ze wszystkich przedmiotów, natenczas należy go aprobować; jeżeli natomiast nie uczynił zadość wymaganiom chociażby tylko z jednego przedmiotu, wówczas ma być reprobowany.

W pierwszym wypadku winna komisja zastanowić się nad tem i określić zarazem w cenzurze ogólnej, czy należy uznać kandydata za „uzdatnionego“, „bardzo uzdatnionego“ lub „uzdatnionego z odznaczeniem“.

Przytem powinno się uwzględnić w odpowiedni sposób także noty postępu uzyskane przy egzaminach osobnych.

Uchwaloną cenzurę ostateczną należy wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego z podaniem, czy przyznano ją jednomyślnie czy większością głosów, poczem przewodniczący i wszyscy komisarze egzaminacyjni, którzy występowali przy egzaminie, podpisują protokół.

Jeżeli reprobowano kandydata z jednego tylko przedmiotu, natenczas powtórzenie egzaminu ograniczy się do tego tylko przedmiotu.

Jeżeli kandydata reprobowano z kilku przedmiotów, wówczas winna komisja postanowić, czy tenże ma powtórzyć egzamin w całym zakresie lub też tylko z poszczególnych przedmiotów, które należy wyznaczyć, uwzględniając zachodzące okoliczności.

Jeżeli przy pierwszym egzaminie państwowym reprobowano kandydata na cały rok szkolny, natenczas wolno komisji wskazać wykłady i ćwiczenia, na które kandydat ma uczęszczać w ciągu tego roku.

Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają bezwzględną większością głosów, przyczem przewodniczącemu służy takie samo prawo głosu, jak innym członkom komisji. W razie równości głosów należy uważać zdanie niekorzystniejsze dla kandydata za uchwalone większością głosów.

Przeciw uchwałom komisji egzaminacyjnej nie służy ani rekurs ani inny środek prawny.

§ 18.

Ostateczny wynik egzaminu ogłasza się publicznie zaraz po ukończeniu narady i uwidacznia w książeczce legitymacyjnej kandydata przy wyciśnięciu pieczęci. W razie reprobowania dodaje się termin powtórzenia, tudzież inne warunki dopuszczenia do ponownego egzaminu, które nałożono reprobowanemu.

§ 19.

Świadectwa z egzaminu.

Z egzaminów złożonych pomyślnie wystawia się świadectwa z egzaminów państwowych.

Świadectwa z egzaminów państwowych winny obejmować nazwisko kandydata, podanie jego miejsca urodzenia, przebiegu wykształcenia i dnia egzaminu tudzież cenzurę ostateczną (§ 17.).

Świadectwo z pierwszego egzaminu państwowego ma zawierać nadto noty z egzaminów osobnych (§ 14.), które przyjęto zamiast egzaminu państwowego, tudzież noty, które dano kandydatowi z przedmiotów, objętych egzaminem przed komisją.

Świadectwa podpisane być mają przez przewodniczącego, wszystkich egzaminatorów tudzież przez obecnego w danym razie komisarza rządowego i winny być zaopatrzone pieczęcią komisji egzaminu państwowego.

Świadectwa z egzaminów wystawiać należy w języku wykładowym akademii.

§ 20.

Powtórzenie egzaminu.

Jeżeli kandydat nie zdał egzaminu poprawczego, ograniczonego do jednego tylko przedmiotu, natenczas należy go ponownie dopuścić do powtórzenia egzaminu z tego przedmiotu. Jeżeli kandydat nie zdał i tego egzaminu poprawczego, wówczas można go dopuścić jedynie do powtórzenia całego egzaminu, przyczem pozostają w mocy ulgi, określone w § 14.

To samo ma mieć miejsce także i w tym wypadku, jeżeli kandydata dopuszczono do powtórzenia egzaminu państwowego z więcej niż jednego przedmiotu i jeżeli go przy tym egzaminie poprawczym reprobowano chociażby tylko z jednego przedmiotu.

Każdy egzamin poprawczy ma się odbyć przed komisją egzaminacyjną niemieckiej Akademii technicznej w Pradze i przy ciągłej obecności przewodniczącego tej komisji lub jego zastępcy.

§ 21.

Obejście przepisów egzaminacyjnych.

Jeżeli wyłudzone dopuszczenie do egzaminu państwowego, a zwłaszcza w razie, jeżeli kandydat reprobowany uzyskał podstępnie dopuszczenie do powtórzenia egzaminu przed wyznaczonym czasem lub przed inną komisją, a nie właściwą (§ 20.), albo jeżeli w inny sposób obszedł podane tutaj przepisy, natenczas nietylko egzamin złożony w danym razie z pomyślnym skutkiem jest nieważny, lecz nadto można wydać kandydata ze wszystkich akademii technicznych na pewien czas lub na zawsze, niezależnie od innych skutków, które mogą go w danym razie spotkać według powszechnych ustaw karnych.

§ 22.

Taksy egzaminacyjne.

Każdy kandydat, zgłaszający się do egzaminu, winien przed złożeniem tegoż zapłacić takse, której wysokość wynosi 20 koron za każdy ogólny egzamin państwowy.

Do złożenia całej taksy obowiązani są także ci studenci, których na podstawie przedłożonych świadectw osobnych uważa się całkowicie lub częściowo od składania egzaminu państwowego.

§ 23.

Taksę egzaminacyjną oraz należytość stemplową, przypadającą od świadectwa z egzaminu państwowego, złożyć należy za pokwitowaniem u przewodniczącego komisji egzaminacyjnej równocześnie z wniesieniem podania o dopuszczenie do egzaminu.

Taksy egzaminacyjne złożone przez kandydatów, którzy nie zgłosili się do egzaminu, przepadają na rzecz komisji egzaminacyjnej. Również przepada zapłacona taksa egzaminacyjna i prawo do uwolnienia od taksy za egzamin państwowy, który ma być później składany, dla kandydatów, którzy wprawdzie przy poprzednim egzaminie donieśli, iż nie zgłoszą się, lecz nie usprawiedliwili niezgłoszenia się w sposób niewątpliwy.

§ 24.

Każdy zwyczajny słuchacz, który wczas (§ 10.) składa pierwszy egzamin państwowy, jest uwolniony od opłaty taksy za ten egzamin w całości lub w połowie, jeżeli w półroczu bezpośrednio poprzedzającym był uwolniony w całości lub w połowie od zapłaty czesnego.

§ 25.

Uwolnienia od taksy, pochodzące z jakiegokolwiek tytułu, nie stosują się do egzaminów poprawczych.

§ 26.

Taksy rozdziela się pomiędzy egzaminatorów w równych częściach, przy czem przewodniczący ma otrzymać dwie części.

II. Drugi egzamin państwowy.

§ 27.

Przedmioty egzaminu.

Do przedmiotów drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) należą: niższa geodezya, budownictwo ziemne i drogowe, budowa kolejek, nauka o melioracjach, budownictwo wodne, budowa mostów.

§ 28.

Warunki dopuszczenia.

Prośbę o dopuszczenie do drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) winien kandydat wnieść pisemnie do prezesa komisji i dołączyć do swego podania następujące załączniki:

1. Książeczkę legitymacyjną względnie dowód, że kandydat

a) po złożeniu z wynikiem pomyślnym pierwszego egzaminu państwowego był zapisany na c. k. niemieckiej Akademii technicznej w Pradze lub na innej równorzędnej akademii przez cztery półroczia jako słuchacz zwyczajny,

b) uczęszczał na wszystkie przedmioty, o które rozchodzi się przy egzaminie zawodowym z techniki kultury (§ 27.) oraz przy egzaminach osobnych, wymienionych pod 3, tudzież brał udział w odnośnych ćwiczeniach praktycznych.

2. Świadectwo ze złożenia pierwszego egzaminu państwowego.

3. Świadectwo z co najmniej dostatecznym postępem z złożenia egzaminów osobnych z następujących przedmiotów a to: encyklopedii budownictwa lądowego, nauki budownictwa rolniczego, nauki o prowadzeniu gospodarstw rolniczych, nauki o maszynach rolniczych, nauki administracji i prawa, ustaw o komasacji i melioracji, prawa wodnego, zastosowania geodezyi w technice kultury, zabudowania potoków górskich według zasad leśnictwa, mechaniki budowniczey i uprawy łąk.

4. Dowód, iż w czasie odbywania studyów akademickich nie miała miejsca kumulacja z czynną służbą wojskową.

Ponadto musi się przedłożyć prace graficzne i inne prace, które według planu nauk są połączone z odnośnymi przedmiotami, w formie odpowiednio uwierzytelnionej, względnie musi się udowodnić ich wykonanie.

Wszystkie te dokumenty złożyć należy z reguły w pierwopisach, a wyjątkowo tylko w wierzytelnym odpisie; komisya musi je mieć przed sobą w czasie odbywania egzaminu.

Na żądanie przełożonego wydziału zawodowego (dziekana) należy do dokumentów nie sporządzonych w języku wykładowym akademii dołączyć uwierzytelnione tłumaczenie.

§ 29.

Prezes komisji egzaminacyjnej winien zbadać prośbę wraz z załącznikami i zezwolić sam na przypuszczenie do egzaminu w drodze krótkiego zawiadomienia, jeżeli pod tym względem nie zachodzą przeszkody.

§ 30.

W razie istnienia pomniejszych przeszkód, które kandydat może natychmiast uchylić, należy udzielić temuż odpowiednich wskazówek; w wypadkach wątpliwych rozstrzyga komisya egzaminacyjna.

§ 31.

Przeciw odmówieniu przypuszczenia do drugiego egzaminu państwowego służy kandydatowi rekurs do Ministra oświaty.

§ 32.

Jeżeli student przed złożeniem pierwszego egzaminu państwowego uczęszczał na wykłady lub ćwiczenia, które według planu nauki przypadają na półrocze wyższe od czwartego, natenczas można mu studia te uwzględnić przy dopuszczeniu do drugiego egzaminu państwowego jedynie wówczas, jeżeli w najbliższym terminie nadzwyczajnym złożył pierwszy egzamin państwowy z pomyślnym wynikiem.

§ 33.

Komisya egzaminacyjna.

Dla drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) ustanawia Minister oświaty osobną komisję egzaminacyjną na wniosek grona profesorów.

§ 34.

Komisya składa się z prezesa, dalej zależnie od okoliczności z jednego lub dwóch zastępców prezesa (wiceprezesów) i z tylu komisarzy egzaminacyjnych, ilu potrzeba ze względu na przypuszczalną liczbę kandydatów.

Prezes, jego zastępcy i komisarze egzaminacyjni stanowią komisję główną.

Z nich składa prezes w miarę potrzeby komisye dla poszczególnych aktów egzaminacyjnych (komisye specjalne).

O potrzebie rozstrzyga komisya główna większością głosów.

§ 35.

Komisarzy egzaminacyjnych należy wybrać w pierwszym rzędzie z profesorów i docentów wydziału zawodowego techniki kultury, a następnie także z pomiędzy innych zawodowców, nie należących do składu szkoły.

Każdy profesor lub urzędnik powołany do tych funkcji jest obowiązany przyjąć je.

§ 36.

Prezes i jego zastępcy występują zarazem jako egzaminatorowie.

W razie przeszkód zastępuje prezesa wiceprezes, a jeżeli przeszkoda jego także dotyczy, najstarszy latami z pośród obecnych członków komisji.

§ 37.

Czas składania egzaminu.

Egzamin zawodowy nie jest przywiązany do pewnych terminów, lecz może być składany w ciągu całego roku z wyjątkiem feryi jesiennych i feryi w czasie trwania roku szkolnego.

§ 38.

Dni egzaminu wyznacza prezes w każdym wypadku z osobna.

Winien on jednak trzymać się przytem w ogólności tej kolei, w jakiej kandydaci zgłaszali się u niego do egzaminu.

§ 39.

Każdy kandydat winien w wyznaczonym mu dniu zgłosić się wczas do egzaminu. W razie niezgłoszenia się poniesie on wynikające stąd niekorzyści.

§ 40.

Zamiana dni egzaminu pomiędzy dwoma lub więcej kandydatami dopuszczalna jest tylko za zezwoleniem przewodniczącego, i to w razie istnienia komisji specjalnych jedynie pod warunkiem, iż wskutek zamiany nie zmieni się komisya wyznaczona z góry dla kandydatów.

§ 41.

Przebieg egzaminu.

Egzamin zawodowy składa się z egzaminu praktycznego i teoretycznego. Egzamin praktyczny odbywa się przed egzaminem teoretycznym.

Przy egzaminie praktycznym winien kandydat opracować postawione mu zadania. Zadania musi się wybrać tak, aby kandydat miał sposobność okazania biegłości swej w zastosowaniu nauk w głównych przedmiotach egzaminu.

Komisya egzaminacyjna układa zadania, które mają być postawione, i wyznacza zarazem egzaminatorów, pod których nadzorem zadania te mają być rozwiązane. Zadania mają być opracowane w jednym z lokalów akademii technicznej a wykończenie ich nie powinno wymagać więcej jak ośmiu dni przy codziennym najwyżej ośmiogodzinnym czasie pracy.

Jeżeli kandydat zdał egzamin praktyczny, o czym rozstrzyga komisya, natenczas dopuszcza się go do egzaminu teoretycznego. Jeżeli zaś nie zdał egzaminu praktycznego, natenczas ma się poddać

egzaminowi temu ponownie w późniejszym terminie, który będzie wyznaczony.

§ 42.

Przy drugim egzaminie państwowym należy uwzględnić przedłożone osobne świadectwa z przedmiotów tego egzaminu.

Egzamin praktyczny powinno się z reguły składać w pełnym jego zakresie.

W drodze uchwały komisji egzaminacyjnej można wyjątkowo zezwolić na skrócenie egzaminu praktycznego lub nawet zupełnie uwolnić od niego takich kandydatów, którzy przez wykonanie większych prac z zakresu swego zawodu dostarczyli już niewątpliwych dowodów dostatecznej samodzielności i biegłości w pracach praktycznych tudzież w wyrabianiu sobie trafnego sądu.

Na podstawie uchwały komisji egzaminacyjnej można również dozwolnić wyjątkowo na rozdzielenie egzaminu praktycznego od teoretycznego, dla którego wyznaczony jest późniejszy termin.

Komisja egzaminacyjna może tym kandydatom, którzy przedkładają osobne świadectwa ze wszystkich przedmiotów egzaminu z postępowaniem co najmniej dobrym i którzy złożyli pomyślnie egzamin praktyczny, ograniczyć egzamin ustny do dwóch przedmiotów zawodowych, które prezes komisji na podstawie uchwały komisji egzaminacyjnej wymieni kandydatom na pewien stosowny czas przed składaniem egzaminu.

§ 43.

Egzamina z poszczególnych przedmiotów odbywają się ustnie, a stosownie do przedmiotu także pisemnie (graficznie) pod nadzorem. Przy składaniu egzaminów pisemnych (graficznych) ma komisja egzaminacyjna prawo, uwzględnić w odpowiedni sposób przedłożone wypracowania z czasu nauki i wykonane prace praktyczne, przestrzegając należytych ostrożności dla zapobieżenia podsunięciu.

Przewodniczący i większość egzaminatorów winna być obecną przez cały czas trwania egzaminów ustnych.

Nigdy nie powinno się pytać równocześnie więcej jak dwóch kandydatów.

Czas trwania egzaminu ustnego z jednego przedmiotu nie może w żadnym razie wynosić więcej jak godzinę.

§ 44.

Egzamina ustne odbywają się publicznie.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnych winni poczynić wszystkie potrzebne zarządzenia, aby zapobiedz wszelkiemu zaburzeniu spokoju i porządku,

któreby uchybiało powadze i domości aktowi egzaminacyjnego lub mogło zamącić równowagę albo spokojny sąd kandydatów. Winni oni wydaląc tych, którzy zaburzają spokój lub zarządzić według okoliczności zupełne opróżnienie sali egzaminacyjnej, a mogą w razie potrzeby także znieść jawność egzaminu.

§ 45.

Przy naradzie i głosowaniu komisji nad wynikami odbytego egzaminu wykluczona jest jawność.

Komisja winna najpierw zdecydować po wysłuchaniu oświadczeń poszczególnych egzaminatorów, czy kandydat zdał egzamin z poszczególnych przedmiotów, przyczem uwzględnić należy także odpowiedzi na pytania zadane mu ewentualnie przez przewodniczącego i wziąć pod rozwagę noty osobnych świadectw, w danym razie przedłożonych.

Stwierdzony w ten sposób wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów należy określić notami „celująco“, „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“ lub „niedostatecznie“ i wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego, który winien obejmować: rodowód kandydata, wymienienie jego studiów poprzednich, wynik pierwszego egzaminu państwowego, dzień egzaminu a ponadto noty postępu przy egzaminach osobnych (§ 28., punkt 3.), wymaganych celem dopuszczenia do egzaminu państwowego.

Jeżeli kandydat zdał egzamin ze wszystkich przedmiotów, natenczas należy go aprobować; jeżeli natomiast nie uczynił zadość wymaganiom chociażby tylko z jednego przedmiotu, wówczas ma być reprobowany.

W pierwszym wypadku winna komisja zastanowić się nad tem i określić zarazem w cenzurze ogólnej, czy należy uznać kandydata za „uzdatnionego“, „bardzo uzdatnionego“ lub „uzdatnionego z odznaczeniem“.

Przytem powinno się uwzględnić w odpowiedni sposób także noty postępu uzyskane przy egzaminach osobnych.

W razie przyznania cenzury ostatecznej „uzdatniony z odznaczeniem“ należy wymienić odnośne przedmioty egzaminu, w których uzyskano odznaczenie.

Uchwaloną cenzurę ostateczną należy wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego z podaniem, czy przyznano ją jednomyślnie czy większością głosów, poczem przewodniczący i wszyscy komisarze egzaminacyjni, którzy występowali przy egzaminie, podpisują protokół.

Jeżeli reprobowano kandydata z jednego tylko przedmiotu, natenczas powtórzenie egzaminu ograniczy się do tego tylko przedmiotu.

Jeżeli kandydata reprobowano z kilku przedmiotów, wówczas winna komisja postanowić, czy tenże ma powtórzyć egzamin w całym zakresie lub

też tylko z poszczególnych przedmiotów, które należy wyznaczyć, uwzględniając zachodzące okoliczności.

Jeżeli reprobowany kandydat przy zdawaniu egzaminu po raz pierwszy złożył egzamin praktyczny z dobrym postępowaniem, natenczas można go uwolnić od ponownego powtarzania egzaminu praktycznego.

Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają bezwzględnie większością głosów, przyczem przewodniczącemu służy takie samo prawo głosu, jak innym członkom komisji.

W razie równości głosów należy uważać zdanie niekorzystniejsze dla kandydata za uchwalone większością głosów.

Przeciw uchwałom komisji egzaminacyjnej nie służy ani rekurs ani inny środek prawny.

§ 46.

Ostateczny wynik egzaminu ogłasza się publicznie zaraz po ukończeniu narady i uwidacznia w książeczce legitymacyjnej kandydata przy wycięciu pieczęci.

W razie reprobowania dodaje się termin powtórzenia, tudzież inne warunki dopuszczenia do ponownego egzaminu, które nałożono reprobowanemu.

§ 47.

Świadectwa z egzaminu.

Z egzaminów złożonych pomyślnie wystawia się świadectwa z egzaminów państwowych.

Świadectwa z egzaminów państwowych winny obejmować nazwisko kandydata, podanie jego miejsca urodzenia, przebiegu wykształcenia i dnia egzaminu, tudzież cenzurę ostateczną (§ 45.).

Świadectwo z drugiego egzaminu państwowego nie obejmuje not z wyjątkiem cenzury odznaczenia w odnośnych przedmiotach egzaminu; wolno jednak kandydatowi zażądać odpisu dokumentu spisane go względem egzaminu.

Świadectwa podpisane być mają przez przewodniczącego i wszystkich egzaminatorów i winny być zaopatrzone pieczęcią komisji egzaminu państwowego.

Świadectwa z egzaminów wystawiać należy w języku wykładowym akademii.

§ 48.

Powtarzanie egzaminu.

Kandydat reprobowany przy drugim egzaminie państwowym z jednego tylko przedmiotu może

powtórzyć egzamin z tego przedmiotu po upływie dwóch miesięcy.

Jeżeli kandydat otrzyma przytem znowu cenzurę niedostateczną, natenczas może być jeszcze raz dopuszczony do egzaminu z tego przedmiotu po upływie dalszych czterech miesięcy.

Jeżeli nie zdał i tego także egzaminu poprawczego, natenczas można go dopuścić jedynie do powtórzenia całego egzaminu.

To samo następuje także w tym wypadku, jeżeli kandydat, reprobowany z kilku przedmiotów, został reprobowany przy egzaminie poprawczym chociażby tylko z jednego przedmiotu.

Każdy egzamin poprawczy ma się odbyć przed komisją egzaminacyjną niemieckiej Akademii technicznej w Pradze i przy ciągłej obecności przewodniczącego tej komisji lub jego zastępcy.

§ 49.

Obejście przepisów egzaminacyjnych.

Jeżeli wyłudżono dopuszczenie do egzaminu państwowego, a zwłaszcza w razie, jeżeli kandydat reprobowany uzyskał podstępnie dopuszczenie do powtórzenia egzaminu przed wyznaczonym czasem lub przed inną komisją, a nie właściwą (§ 48.) albo jeżeli w inny sposób obszedł podane tutaj przepisy, natenczas nie tylko egzamin złożony w danym razie z pomyślnym skutkiem, jest nieważny, lecz nadto można wydalic kandydata ze wszystkich akademii technicznych na pewien czas lub na zawsze, niezależnie od innych skutków, które mogą go w danym razie spotkać według powszechnych ustaw karnych.

§ 50.

Taksy egzaminacyjne.

Każdy kandydat zgłaszający się do egzaminu, winien przed złożeniem tegoż zapłacić takse, której wysokość wynosi 40 koron za każdy egzamin zawodowy.

Do złożenia całej taksy obowiązani są także ci studenci, których na podstawie przedłożonych świadectw osobnych uwalnia się częściowo od składania egzaminu państwowego.

§ 51.

Taksę egzaminacyjną oraz należytość stemplową, przypadającą od świadectwa z egzaminu państwowego, złożyć należy za pokwitowaniem u przewodniczącego komisji egzaminacyjnej równocześnie z wniesieniem podania o dopuszczenie do egzaminu.

Taksy egzaminacyjne złożone przez kandydatów, którzy nie zgłosili się do egzaminu, przepadają na rzecz komisji egzaminacyjnej. Również przepada zapłacona taksa egzaminacyjna i prawo do uwolnienia od taksy za egzamin państwowy, który ma być później składany, dla kandydatów, którzy wprawdzie donieśli, iż nie zgłoszą się do egzaminu, lecz nie usprawiedliwili niezgłoszenia się w sposób niewątpliwy.

§ 52.

Kandydat, zgłaszający się do drugiego egzaminu państwowego, który był uwolniony w ostatnim półroczu nauki od opłaty czesnego całkowicie lub w połowie, korzysta także z uwolnienia od zapłaty całej taksy lub połowy taksy za ten egzamin państwowy, jeżeli składa go w jednym z dwóch następujących półroczy. W razie późniejszego składania egzaminu ma on bezwzględnie obowiązek złożenia taksy.

§ 53.

Uwolnienia od taksy, pochodzące z jakiegokolwiek tytułu, nie stosują się do egzaminów poprawczych.

§ 54.

Taksy rozdziela się pomiędzy egzaminatorów w równych częściach, przyczem przewodniczący i ten profesor, pod nadzorem którego odbywa się egzamin praktyczny, mają otrzymać po dwie części.

§ 55.

Rozporządzenie niniejsze nabiera zaraz mocy obowiązującej.

Bienert wlr.

Marchet wlr.

Ebenhoch wlr.

